

Familien Sørensen

Intro

Vi glæder os til at byde dig og dine elever velkomne til undervisningsforløbet Familien Sørensen på Arbejdermuseet.

Lærervejledningen er udarbejdet med det formål at styrke elevernes læring gennem muligheder for at integrere undervisningen på museet med undervisningen på skolen, både før og efter museumsundervisningen.

Materialet indeholder konkrete forslag til opgaver, kilder og baggrundslitteratur. Sammen med præciseringen af forløbets læringsmål håber vi, at både elever og lærere oplever en sammenhæng mellem undervisningen i skolen og på Arbejdermuseet.

Fag: Historie (samfundsfag, dansk)

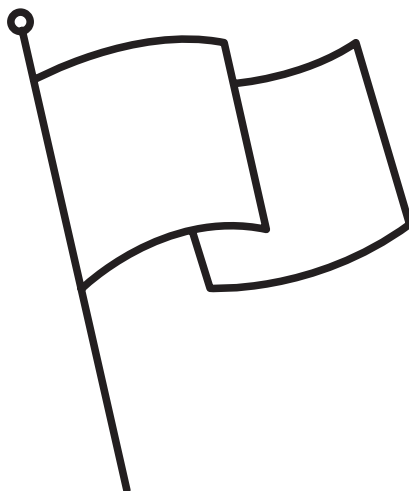
Læringsmål

Kernestof:

- Forandring i levevilkår, teknologi og produktion gennem tiderne
- Demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i et nationalt og globalt perspektiv
- Historiebrug og -formidling

Omsatte læringsmål:

- Eleverne undersøger og diskuterer en række af arbejderklassens arbejdskampe, rettighedskampe og ligestillingskampe, og kan perspektivere historiske kampe til nutiden
- Eleverne kan med udgangspunkt i en enkelt families historie forklare nogle af de årsags-sammenhænge, der er bag 1800-tallets demografiske forandringer (land – by)
- Eleverne kan ”læse” en udstilling og forholde sig til de tolkninger og formidlingsvalg, der ligger i udstillingens tematik, scenografi, genstandsvalg m.v.

Før undervisningen på Arbejdermuseet

Ved at arbejde med emnet inden undervisningen på Arbejdermuseet skabes der et grundlag for, at alle elever får forudsætninger for at kunne indgå aktivt i undervisningen på museet.

<i>Hvad</i>	<i>Hvordan</i>	<i>Hvorfor</i>
Anslag (i klassen) 25 minutter	Læreren skriver følgende begreber på tavlen: <ul style="list-style-type: none">• Arbejder• Arbejderklasse• Arbejderbevægelse• Industrialisering• Urbanisering• Organisering Eleverne vælger en ud af to opgaver: 1: Forklar de 6 begreber med en enkelt sætning 2: Forklar sammenhængen mellem begreberne Optag: Læreren laver optag på tavlen. Tavlen gemmes og bruges igen efter museumsbesøget.	Øvelsen aktiverer elevernes egen viden og bevidsthed om centrale begreber.
Introduktion (Hjemme eller i klassen) 12 minutter	Udstillingen om Familien Sørensen er unik, fordi den bygger på en rigtig families historie og ejendele. Læs s. 2-13 i hæftet "En familie flytter til byen" om Familien Sørensens rejse fra Asminderød til København i slutningen af 1800-tallet.	Eleverne får gode forudsætninger for at deltage aktivt og engageret i undervisningen på Arbejdermuseet.

Undervisningen på Arbejdermuseet

Undervisningen på Arbejdermuseet tager udgangspunkt i en socialkonstruktivistisk tilgang til læring. Undervisningen bygger på dialog, variation og sanselighed.

I udstillingen Familien Sørensen møder eleverne en række historiske scenarier, som formidler en arbejderfamilies liv omkring år 1900. I undervisningsforløbet analyserer og fortolker eleverne scenarierne, formidler deres undersøgelser for hinanden samt perspektiverer til deres egen virkelighed.

Efter undervisningen på Arbejdermuseet

Erfaringen er, at den læring eleverne tilegner sig på museet konsolideres når eleverne får mulighed for at anvende deres tilegnede viden og forståelse hjemme på skolen. De følgende øvelser kan anskues som et idékatalog, hvor du som lærer kan vælge blandt flere øvelser, der kan bruges efter museumsbesøget. Flere af øvelserne kan bruges tværfagligt, hvor eksempelvis samfundsfag eller dansk kan inddrages.

<i>Hvad</i>	<i>Hvordan</i>	<i>Hvorfor</i>
Opsamling på museums-besøget 25 min.	1: Eleverne bruger 5 minutter på at genfortælle museumsbesøget for hinanden to og to. 2: Opfriskning på øvelsen med udstillingsscenerier. Med udgangspunkt i arbejdshæftet fra Arbejdermuseet går eleverne på besøg hos hinanden og dels fortæller om det scenarie, han eller hun har arbejdet med, og dels lytter til en elev, som har arbejdet med et andet scenarie. 3: Perspektivering med udgangspunkt i den afsluttende øvelse på Arbejdermuseet. Diskutér i klassen på hvilke måder arbejde, fritid og bolig er til forhandling i dag. Hvilke aktører kan identificeres før og nu (fx politikere, fagforeninger, arbejdsgivere, enkeltpersoner)? Hvilke metoder kan identificeres før og nu (fx slagord, demonstrationer, strejke, lockout, presse, spin)? Argumentér for forskelle og ligheder.	Øvelsen skaber transfer mellem den læring der foregik på museet, og den læring, der foregår i klasseværelset.
Hvad er en arbejder i dag? 25 min.	Individuelt: Eleverne bruger 2 minutter på at definere begrebet "arbejder" på familien Sørensens tid ud fra deres viden fra museumsbesøget og øvrig undervisning. Læreren laver optag på klassen. Øvelsen kan suppleres med en diskussion af følgende tekst, der læses som lektie eller i klassen:	Eleverne bliver bevidste om arbejderbegrebets kompleksitet før og nu.

	<p>"Kampen om arbejderne" (s. 9-16).</p> <p>I par: Diskutér, på baggrund af teksten og øvrig viden, hvad en arbejder er i dag, og skriv tre definitioner ned. Tænk lokalt og globalt, og inddrag klasse, køn og etnicitet i diskussionen.</p> <p>I klassen: Hvilke ligheder og forskelle kan identificeres mellem arbejderbegrebet før og nu?</p>	<p>Øvelsen skaber transfer mellem den læring der foregik på museet, og den læring, der foregår i klasseværelset.</p>
<p>Migration før og nu?</p> <p>25 min.</p>	<p>Familien Sørensen var en migrantfamilie, som migrerede fra land til by sammen med mange andre.</p> <p>Individuelt: Eleverne laver en tegning eller model, der illustrerer, hvordan industrialisering og urbanisering påvirkede samfundet og levevilkårene i slutningen af 1800-tallet.</p> <p>Individuelt: Eleverne slår begrebet migration op og skriver et par stikord ned. Læreren laver optag på klassen.</p> <p>I par: Find 3 eksempler på arbejdsrelateret migration fra 1960 til i dag. Det kan være indenfor Danmarks grænser, flytning til Danmark eller fra Danmark til et andet land.</p> <p>I klassen: Lav optag på de tre øvelser. Diskutér herefter i plenum forskelle og ligheder mellem 1800-tallets arbejdsrelaterede migration og nutidens arbejdsrelaterede migration. Overvej hvordan arbejdsrelateret migration kan se ud fremtiden?</p>	<p>Eleverne konsoliderer og bringer begreberne brud og kontinuitet i anvendelse. I forlængelse heraf trænes evnen til at argumentere for sit historiesyn</p>
<p>Remix historien</p> <p>25 min.</p>	<p>Vælg en eller flere øvelser:</p> <p>Med udgangspunkt i historien om familien Sørensen skriver eleverne et dagbogsopslag for en arbejder anno 1899. Eleven overvejer, om der skal fokuseres på landarbejde, fabriksarbejde, kvindearbejde (eller en blanding af disse), og der skabes et scenarie ud fra dette. Der kan også tegnes/illustreres til dagbogsopslaget.</p> <p>1. maj blev indstiftet som international kampdag, og idéen var, at arbejdere over hele verden skulle stå sammen om retten til 8 timers arbejde, 8 timers fritid og 8 timers hvile. Eleverne skriver en kort men slagkraftig 1. maj tale og fokuserer på principperne for 8-8-8 ud fra de behov, de kan identificere i nutiden.</p> <p>Et af Arbejderbevægelsens vigtige, visuelle symboler var og er den røde (og somme tider blå) fane. Mange var sirligt dekoreret med tekst og motiver, der fortalte om den forening, den tilhørte, og den sag, foreningen kæmpede for/troede på. Eleverne skaber en fane for sig selv, deres skole, deres klasse, idrætsforening eller anden forening, de er</p>	<p>Øvelserne lader eleverne omsætte deres viden om historien til nye udtryksformer.</p>

	<p>med i. Brug ord og billeder og lad fanen udtrykke en "sag" der kæmpes for eller bliver troet på. Farven på fanen er frivillig!</p> <p>Eleverne fremlægger deres produkt for klassen i mindre grupper forklarer. De forklarer og argumenterer for deres remedieringer.</p>	<p>Øvelserne lader eleverne omsætte deres viden om historien til nye udtryksformer.</p>
<p>Optag</p> <p>10 min.</p>	<p>Begrebsøvelsen arbejder – arbejderklasse – arbejderbevægelse – industrialisering – urbanisering – organisering, som eleverne lavede inden museumsbesøget, tages frem. Kan der lægges nye forklaringer og sammenhænge til?</p>	<p>Undervisnings-forløbets tre dele (før/under/efter museumsbesøget) afrundes og elevernes læring og progression konsolideres.</p>

NB: Links/pdf'er til det nævnte materiale findes på Arbejdermuseets hjemmeside under Læring – Ungdomsuddannelser – Familien Sørensen.

Materiale til brug før museumsbesøget

En familie flytter til byen – fremskridt, fabrikker og familielive 1880-1915 (Arbejdermuseet, 2012):

www.arbejdermuseet.dk/wp-content/uploads/2016/03/en_familie_flytter_til_byen.pdf

Materiale til brug efter museumsbesøget

Ny forskning: "Kampen om arbejderne – et essay om et politisk nøglebegrebs moderne historie". Af Margit Beck Vilstrup i: Arbejderhistorie – tidsskrift for historie, kultur og politik. 1/2018.

Tidslinje med filmklip:

"Fra gæstearbejdere i 1960'erne og frem til 2050: Sådan vil Danmark ændre sig" (DR, 2016):

www.dr.dk/nyheder/indland/fra-gaestearbejdere-i-1960erne-og-frem-til-2050-saadan-vil-danmark-aendre-sig

Første maj-taler fra 1889-2015 (Arbejdermuseet/ABA):

www.arbejdermuseet.dk/viden-samlinger/temaer/1-maj/

Befolkningsudviklingen 1848-1901 (AAU, 2009):

www.danmarkshistorien.dk/perioder/det-unge-demokrati-1848-1901/befolkningsudviklingen/